خبر

موکبی که «رادیو اربعین» به پا کرد

تهیه‌کننده رادیو اربعین با اشاره به اطلاع‌رسانی‌ها و همچنین مداحی‌ها، مراثی و نوحه‌هایی که از رادیو اربعین پخش می‌شود بیان کرد این شبکه به یک موکب بدل شده است. محمد بخشایش از تهیه‌کنندگان رادیو اربعین درباره برنامه‌های این شبکه و خبرهای مورد نیاز مردم در ایام اربعین گفت: پیک زمانی و اوج ساعت‌های طلایی در رادیو اربعین به گفت‌وگوها و اطلاع‌رسانی‌های مهمی اختصاص دارد و در این ساعات، مردم و زائران از آخرین شرایط و اخبار پیاده‌روی اربعین مطلع می‌شوند. وی ادامه داد: تلاش ما بر این است که رفت و آمد زائران را در مرزهای زمینی و هوایی و مشکلاتی که دارند، تسهیل کنیم. از ساعت ۱۸ تا ۲۴ که ساعت پایانی شب است و به نوعی ساعت اصلی پیاده‌روی زوار محسوب می‌شود، رادیو اربعین به یک موکب تبدیل می‌شود. هیأتی که شاید از دل یک استودیوی کوچک باشد اما حسینیه‌ای به وسعت همه راهپیمایان این مسیر که مهران تا نجف و نجف تا کربلا را می‌پیمایند. بخشایش درباره بخش‌هایی از برنامه برای جاماندگان اربعین تصریح کرد: ما سعی داریم در این ساعات با پخش مداحی‌ها، نوحه‌های اختصاصی و گفت‌وگو و سفرنامه حال و هوای زوار را عوض کنیم. به‌ویژه خیلی از کسانی که نمی‌توانند به سفر اربعین بروند و به نوعی از حسرت به دل‌ها هستند وقتی در این ساعات برنامه را می‌شنوند، احساس می‌کنند خودشان هم با زوار همراه شده‌اند.

موکب حسینی روی

معاونت صدا هر سال با شروع ماه م

نرگس کیانی
فاطمه عودباشی
گروه رسانه

«من ایرانم و تو عراقی، چه فراقی، چه فراقی/ بگیر از دلم یه سراغی، چه فراقی، چه فراقی/ دوری و دوستی سرم نمی‌شه و/ هیچ‌کجا واسم حرم نمی‌شه و/ از تو دورم باورم نمی‌شه و دارم می‌میرم...» این شاید بیان شاعرانه حال و احوال زار و نزار جاماندگان این روزهای مشایه باشد.

مشایه در معنای لغوی یعنی پیاده‌روی اما در معنای اصطلاحی، چیزی غیر از پیاده‌روی است؛ این‌که یک‌باره جمعیت کثیری به عزم زیارت پای پیاده به جاده بزنند، یک‌سری پذیرایی کنند و اسکان بدهند و مدینه‌ای فاضله بسازند خالی از طبقه و شأنیت فردی، اتفاقی که جواد تشکری، مدیر رادیو اربعین و گوینده آن یک «ابررسانه» می‌خواندش آنجا که در گفت‌وگو با جام‌جم می‌گوید: «اربعین خود بزرگ‌ترین رسانه عالم است، میلیون‌ها نفر زیر این آفتاب داغ، از نجف اشرف تا کربلا حول‌وحوش ۸۰ کیلومتر را پیاده طی می‌کنند و هر کدام‌شان، هر یک نفر از این میلیون‌ها نفر، خود یک رسانه است و جمع‌شان یک ابررسانه» اما هشداری هم می‌دهد و وظیفه‌ای را هم یادآوری می‌کند؛ ما شاهد یک بایکوت خبری در مورد این ابررسانه هستیم و در این بایکوت خبری وظیفه رسانه‌ملی و وظیفه خانواده بزرگ صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران این است که منعکس‌کننده شور و حال مردم در مشایه باشند.

اتفاقی که برای هشتمین سال پیاپی در رادیو اربعین رخ می‌دهد و در کنار اطلاع‌رسانی به مسائل تبیینی هم می‌پردازد و هم، می‌کوشد حال‌وهوای مشایه را به جاماندگان ارائه کند و هم، چنان که مسافری عزیز در راه داشته باشد از لحظه حرکت به سمت قرارگرفتن در مسیر پیاده‌روی اربعین تا پایان، مسافرش را همراهی می‌کند. در کنار این، اتفاقات تازه‌ای هم در اردیو اربعین رخ داده است که از جمله آنها می‌توان به شکل‌گیری بخش «بانوی حرم» و همچنین بخشی ویژه کودکان اشاره کرد. آنچه در ادامه می‌خوانید حاصل گفت‌وگویی است با جواد تشکری، مدیر رادیو اربعین و گوینده آن، فاطمه نیرومند و شیده معاونی هر دو از گویندگان پیشکسوت و شناخته‌شده، سجاد کلبادی‌نژاد، تهیه‌کننده، احسان مجدی، دستیار تهیه و هماهنگی و رضا شایانی، صدابردار که در همگی در استودیوی رادیو اربعین انجام شده است.

اولین رسالت رادیو اربعین؛ اطلاع‌رسانی

جواد تشکری، مدیر رادیو اربعین و همچنین گوینده این رادیو در پاسخ به این سؤال که تفاوت برنامه‌های رادیو اربعین در سال جاری با هفت سال پیشین که شاهد روی آنتن رفتنش بودیم در چیست، به جام‌جم چنین می‌گوید: «همان‌طور که می‌دانید سال گذشته و سال پیش از آن، به علت شیوع ویروس کرونا، محدودیت‌هایی برای پیاده‌روی اربعین به‌وجود آمد و بنا بر این بود که دوستان متمایل به انجام این سفر، صرفا از طریق هوایی اقدام کنند اما امسال با توجه به این که شاهد فروکش کردن شیوع کرونا و وضعیتی بهتر بودیم با متقاضیانی مواجه شدیم که دو سال پیاپی چشم انتظار رفتن به این سفر بودند و همان‌طورکه پیش‌بینی می‌شد خیل عظیمی از هموطنان‌مان راهی سفر اربعین شدند و ما نیز بر همین اساس برنامه‌ریزی‌هایی انجام دادیم تا بتوانیم به شیوه‌ای بهتر به اطلاع‌رسانی بپردازیم.»

او در ادامه توضیح می‌دهد: «ما با دوستان‌مان در کمیته‌های مختلف ستاد مرکزی اربعین حسینی و وزارت کشور و مسئولانی که در این راه به هر شکل می‌توانستند کمک حال‌مان باشند، جلساتی متعدد برپا کردیم و به این نتیجه رسیدیم که با توجه به رسالت‌مان در حوزه اطلاع‌رسانی، به یاری دوستان‌مان در واحد مرکزی خبر، در رادیو اربعین برای اولین‌بار، هر نیم‌ساعت یک‌بار شاهد روی آنتن رفتن یک بخش خبری باشیم و در آن تازه‌ترین و دست اول‌ترین اخبار مربوط به اربعین حسینی را بشنویم. به همین دلیل امسال زمانی که تحولاتی سیاسی در عراق رخ داد و به بسته شدن مرزها منجر شد اولین جایی که در این مورد اطلاع‌رسانی کرد، ما بودیم. مجددا هنگامی که در مرزها شاهد ازدحام جمعیت و ترافیک و مشکلاتی برای زائران بودیم و آن سوی مرز، طرف عراقی به علت این ازدحام جمعیت و فراهم نبودن زیرساخت لازم جهت حمل‌ونقل ناچار به تعطیلی حتی چند ساعته مرزها شد مجددا ما نخستین رسانه‌ای بودیم که در این خصوص اطلاع‌رسانی کردیم و از مردم خواستیم در مهران، چذابه، شلمچه، خسروی، باشماق و تمرچین به موکب‌ها برگردند. در موردی دیگر قرار بر این بود که موکب‌داران ایرانی که قرار است با ماشین‌هایشان مواد غذایی و وسایل مورد نیاز را به دست حاضران در پیاده‌روی اربعین برسانند به شکل متمرکز از مرز سومار خارج شوند و اطلاع‌رسانی در این مورد نیز مجددا در اولین رسانه‌ای که مطرح شد، رادیو اربعین بود و تلاش کردیم ماشین موکب‌داران را به مرز سومار هدایت کنیم. همچنین با اعلام رسمی بازگشایی مرزها که با روی خط آمدن احمد وحیدی، وزیر محترم کشور، حسین اشتری، فرماندهی محترم نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و احمدعلی گودرزی، فرماندهی محترم مرزبانی نیروی انتظامی روی خط رادیو اربعین همراه بود کوشیدیم آخرین اخبار و اطلاعات را به سمع‌ونظر مردم برسانیم.»

این گوینده رادیو اربعین ادامه می‌دهد: «در کنار این اطلاع‌رسانی، بچه‌های زحمتکش فنی سازمان، فضایی را فراهم کردند تا ما فرستنده‌ای را در مسیر نجف به کربلا مستقر کنیم و به همین دلیل زائران حضرت سیدالشهدا(ع) جدا از این‌که می‌توانند ما را از طریق اینترنت در «ایرانصدا» دنبال کنند می‌توانند روی تلفن‌های همراه‌شان هم به پیگیری رادیو بپردازند و در ایران روی موج ۹۵ ممیز۵ و در عراق روی موج ۹۰ ممیز۹ مخاطب ما باشند. همچنین طی هماهنگی با هلال‌احمر و موکب‌داران ایرانی توانستیم برای اطلاع‌رسانی بیشتر به کسانی که در حال طی کردن این مسیر هستند از باندهای بیرونی موکب‌ها نیز صدای رادیو اربعین را بشنویم. از سوی دیگر با توجه به گرمای هوا و این که عموم زائران ترجیح می‌دهند شب‌ها طی‌طریق کنند و روزشان را در موکب‌ها بگذرانند، اطلاع‌رسانی درون موکب‌ها نیز از طریق رادیو اربعین در حال انجام است. آنچه ما امسال به مردم عزیزمان گفتیم این بود که شما چشم و گوش رادیو اربعین باشید، شما زائر-خبرنگار یا زائر-گزارشگر ما باشید و به ضرس قاطع می‌توانم بگویم بسیاری از مشکلات برهمین اساس مرتفع شد.»

گام دوم؛ مسائل تبیینی

اینها فعالیت‌های شبکه رادیویی اربعین در ارتباط با مسأله اطلاع‌رسانی را شکل می‌دهد اما جواد تشکری در ارتباط با مسائل تبیینی که امسال از رادیو اربعین می‌شنویم، چنین می‌گوید: «ما تلاش کردیم همه اقشار جامعه را درگیر کنیم و از جمله نمونه‌های آن این که امسال، برای نخستین بار در رادیو اربعین، بعد از آن که هفت سال از آغاز به کار این رادیو می‌گذرد، برنامه ویژه‌ای برای بانوان طراحی کردیم. چرا که بسیاری از زائران حضرت سیدالشهدا(ع) در این روزها بانوانی هستند که در این مسیر طی طریق می‌کنند و بانوی حرم عنوان ویژه برنامه‌ای است که برای این عزیزان تدارک دیده شده است و هر روز ساعت ۱۴ به تهیه‌کنندگی مینا نیکانیک و با گویندگی فاطمه نیرومند، گوینده و دوبلور پیشکسوت روی آنتن رادیو اربعین می‌رود و در ادامه این برنامه، به کودکان و نوجوانان حرم می‌رسیم و برنامه‌ای شامل بحث‌های تبیینی و معارفی به نشان همراهی رادیو اربعین با کودکان، با گویندگی دیگر گوینده و مجری پیشکسوت، شیده معاونی ویژه این عزیزان روی آنتن می‌رود.»

رادیو اربعین، حلقه اتصال مسئولان و مردم

او با بیان این که «تا آنجا که اطلاعات و دانش من اجازه می‌دهد، به نظرم رادیو اربعین بزرگ‌ترین و خاص‌ترین رسانه تعاملی مشکل‌گشا در سطح جهان است» ادامه می‌دهد: «این که شنونده من پیامک می‌فرستد و من تلاش می‌کنم کمتر از یک ساعت بعد پاسخ پرسشی را که او در پیامک خود مطرح کرده است از مسئول مربوطه دریافت کنم نشان‌دهنده تعامل من با آن مسئول و آن شنونده است و نشان‌دهنده این که رادیو اربعین حلقه اتصال مسئولان و مردم است اما اگر آن مسئول پاسخگو نبود چه؟ اگر اعلام کرد که این اتفاق مرتبط با حوزه کاری او نیست چه؟ آن‌قدر پیگیری خواهیم کرد تا سرانجام به نتیجه برسیم. ما تلاش می‌کنیم این مشکل‌گشایی را سرلوحه کار خود قرار دهیم. علت همراهی مردم با رادیو اربعین، علت این که مردم رادیو اربعین را از خودشان می‌دانند و این رسانه در این روزها و شب‌ها پرمخاطب‌ترین و پرشنونده‌ترین رسانه است فقط در مردمی بودن آن است و مردم چون ما را از خود می‌دانند با ما

نکته

رادیو اربعین مثل خیمه است

شیده معاونی، از مجریان دوست‌داشتنی برنامه‌های کودک دهه ۶۰ که این روزها اجرای بخش ویژه کودکان را در رادیو اربعین بر عهده دارد، در گفت‌وگو با جام‌جم در خصوص اولین تجربه حضور در این رادیو چنین می‌گوید: «برای اولین بار در رادیو اربعین در ویژه‌برنامه بانوی حرم که هر روز ساعت ۱۴ پخش می‌شود، بخشی به کودکان اختصاص داده شد که ساعت ۱۵ روی آنتن می‌رود. این توفیق نصیب من شد که اجرای این بخش را با زبانی کودکانه و با بیان قصه‌هایی که در خور فهم کودکان عزیزمان باشد، بر عهده بگیرم تا این عزیزان با آموزه‌های دینی، زندگی، شجاعت و فداکاری‌هایی امام‌حسین(ع) آشناتر شوند. ما در این برنامه، خاطرات کودکانی را که با خانواده در مراسم پیاده‌روی اربعین شرکت کرده‌اند و همچنین دیده‌ها و شنیده‌های آنها را می‌شنویم و با ارائه آنچه در این مسیر می‌گذرد، در قالب داستان، بچه‌ها را با آموزه‌های دینی و سیره معصومین و خصوصا امام‌حسین(ع) و حضرت عباس(ع) آشناتر می‌کنیم.» او در پاسخ به این سؤال که کار در رادیو اربعین چه تفاوتی با دیگر رادیوها دارد، می‌گوید: «وقتی برای اولین بار برای این کار با من تماس گرفتند و گفتند قرار است این برنامه درخصوص امام حسین(ع) برای بچه‌ها اجرا شود بسیار تحت تاثیر قرار گرفتم. رادیو اربعین برای من مانند خیمه می‌ماند و هنگامی که در آن هستم احساس نمی‌کنم در استودیو قرار گرفته‌ام. با این‌که تاکنون برای بنده میسر نشده‌است در اربعین به کربلا سفر کنم اما همراه شدن با بچه‌هایی که در این سفر هستند و ارتباط زنده تصویری گرفتن با زائران، احساسی عمیقا معنوی و روحانی را در درونم زنده می‌کند که برایم غیرقابل وصف است.» مجری بخش کودک برنامه بانوی حرم از رادیو اربعین درخصوص چشم‌اندازی که برای این برنامه متصور است، چنین می‌گوید: «به عقیده من، این بخش در سال آینده پررنگ‌تر خواهد شد، چراکه در اولین سال اجرا و از همان روز ابتدایی با استقبالی بسیار زیاد مواجه شد.»

یادداشت

ارمغان «اربعین» و «اربعینیان» در رسانه‌ملی

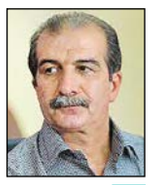

جبار آذین
منتقد و مدرس

به مناسبت اربعین سالارشهیدان حضرت امام‌حسین(ع) هزاران مراسم به همت شیعیان و مسلمانان و آزادگان جهان، هرسال در ایران و سایر کشورهای مسلمان و غیرمسلمان برگزار و یاد و نام و راه آن امام پاس داشته می‌شود. هرسال در ایام اربعین یادگار بانوی دو عالم حضرت فاطمه زهرا (س)، در سراسر ایران اسلامی، برنامه‌ها و آیین‌های دینی، مذهبی و اجتماعی برگزار می‌شود و شیفتگان خاندان امامت و رسالت و شیعیان سومین امام قدسی، به عرض ارادت می‌پردازند. رسانه‌ملی در همسویی و همگامی با مردم سوگوار کشور، برنامه‌های مذهبی، فرهنگی، هنری و اجتماعی را در ابعاد گسترده و در قالب خبر، گزارش، بحث و تحلیل، پوشش می‌دهد و در حد امکانات خود به ادای دین به ساحت امام حسین(ع) و عاشوراییان و مردم عزادار اقدام می‌کند.

در اربعین سرورشهیدان کربلا، صدها برنامه در داخل و خارج از کشور برگزار می‌شود که یکی از این آیین‌ها به دلیل ابعاد وسیع و حضور میلیون‌ها ایرانی و خارجی، از زوایای اعتقادی، فرهنگی، تبلیغاتی و سیاسی، چشم‌های جهانیان را خیره کرده و قدرت و عظمت اسلام و مسلمانان را به نمایش می‌گذارد. میلیون‌ها نفر هر سال در مراسم اربعین شرکت کرده و سفری معنوی را تا عراق برای بوسه‌زدن بر حرم مطهر آقا امام‌حسین(ع) آغاز می‌کنند؛ سفری که به روایت اربعینی‌ها هزاران دستاورد معنوی، مادی، انسانی و اجتماعی دارد.

سازمان صداوسیما، گام‌به‌گام همراه اربعینیان از ایران تا عراق، این راهپیمایی را رسانه‌ای و دنبال کرده و لحظه به لحظه مردم را با اربعینیان همراه می‌کند. هرکدام از اربعینیان، قصه و غصه عاشقانه‌ای دارند که می‌تواند، مضمون و محتوای تولید ده‌ها فیلم و سریال تلویزیونی قرار گیرد و لازم است رسانه‌ملی در این عرصه، حضوری جدی‌تر داشته باشد.

همچنین صداوسیما می‌تواند درکنار انواع برنامه‌های خوب خبری و گزارشی و نمایشی عاشورایی و اربعینی و تولید آثاری در این زمینه، تهیه و تولید برنامه‌ای جذاب با عنوان «ارمغان اربعین» را در دستورکار خود قرار دهد و در این برنامه جالب و تاثیرگذار اعتقادی-فرهنگی با حضور یک یا دو خانواده اربعینی که از شرکت و حضور خود در آیین و سفر روحانی اربعین، دستاوردهای مهم معنوی و انسانی کسب کرده‌اند، ارمغان‌های اربعینی آنها را روایت و بازگو کند و با شرکت کارشناسان مذهبی و اجتماعی و... درباره این دستاوردها که حاصل ملاقات عاشقانه و روحانی اربعینیان با آقا و مولای خود است، بحث‌هایی مفید و سازنده دینی و اجتماعی ارائه کند.

خبر

پول تمیز در شبکه ۲

مستند پول تمیز به تهیه‌کنندگی وحید چاوش و با محوریت اقتصاد اربعین از شبکه دو سیما روانه آنتن می‌شود.

در مستند پول تمیز کارشناسان اقتصادی درباره اقتصاد اربعین صحبت خواهند کرد. به تصویر کشیدن اقتصاد و گردش مالی که در پیاده‌روی اربعین حسینی در جریان است از اولویت‌ها و اهداف ساخت این مستند است.

در این مستند، اقتصاد اربعین؛ اقتصادی که بر خلاف اصول رایج در دنیا بر مبنای منفعت‌طلبی نیست، بررسی می‌شود. پول تمیز جمعه ۲۵ شهریور ساعت ۱۹ از شبکه دو سیما روانه آنتن می‌شود.

تیزر

۸ سال با رادیو اربعین

معاونت صدا هر سال با آغاز ماه محرم، رادیو اربعین را برای عاشقان امام حسین(ع) راه‌اندازی می‌کند تا بتواند دل‌های عاشقان را راهی حرم سیدالشهدا(ع) کند تا کسانی که توفیق زیارت ندارند، بتوانند همراه با امواج رادیو، نوای آن سرزمین را بشنوند. به همین دلیل این رادیوی مناسبتی، پاسخگوی دغدغه‌های مردم است. ضمن این‌که در این ایام حضور پررنگی دارد و مسئولان را روی خط می‌آورد و پیگیر مشکلات زائران است.

ویژه

«چهل پرده اشک» بر موج ایران

هرساله میلیون‌ها نفر از شیعیان جهان پای پیاده عازم کربلا می‌شوند تا در این مراسم اربعین حسینی شرکت کنند.

نخستین بار زینب‌کبری (س) و امام سجاد (ع) و جابر بن عبدا... انصاری به‌همراه جمعی از بنی‌هاشم ۴۰ روز پس از شهادت امام حسین (ع) بر مزارش رفتند و سال‌های بعد ائمه و پیشوایان شیعه و پیروان‌شان همین سنت را اجرا کردند. یکی از ویژه برنامه‌های اربعینی رادیو «چهل پرده اشک» است که از کربلا پخش می‌شود. حسین معصومی، تهیه کننده این ویژه برنامه گفت: طی قرن‌ها، پیاده‌روی اربعین به‌ویژه از نجف تا کربلا رواج داشت و بزرگان تشیع به ترویج این نوع زیارت پرداختند و خود همراه دوستداران اهل‌بیت (ع) به زیارت پیاده حرم امام حسین(ع) شتافتند. معصومی ادامه داد: ما در این برنامه از آثار و برکات زیارت اربعین که به خواندن آن بسیار سفارش شده، خواهیم پرداخت و از اهمیت راهپیمایی جهانی اربعین خواهیم گفت.

رخداد

درمان رایگان با پزشکان «به خانه برمی‌گردیم»

همزمان با فرا رسیدن اربعین حضرت اباعبدا... الحسین(ع)، پزشکان برنامه «به خانه برمی‌گردیم» با حضور در منطقه ۱۸ تهران، شهروندان را به‌صورت رایگان ویزیت و درمان می‌کنند. این پزشکان با تخصص‌های مختلف روزهای ۲۴ و ۲۵ شهریور در محل حسینیه سیدالشهدا(ع) حاضر هستند. همچنین در بخش دیگر این اقدام جهادی، گروهی به‌منظور تزریق واکسن کووید حضور خواهند داشت تا شهروندان دز چهارم و یادآور واکسن کرونا را دریافت کنند. تعدادی از آشپزهای برنامه به خانه برمی‌گردیم نیز با حضور در فضای باز حسینیه به طبخ غذاهای متنوع می‌پردازند تا بین مردم منطقه توزیع کنند. زینب پورابراهیم و المیرا سماواتی مجریان به خانه برمی‌گردیم با سایر عوامل این برنامه با حضور در محل مورد نظر، ارتباط زنده با پخش شبکه پنج سیما برقرار خواهند کرد.

این اقدام توسط گروه کودک و خانواده شبکه پنج سیما و با مشارکت سپاه ناحیه مسلم و شهرداری منطقه ۱۸ تهران صورت می‌گیرد.